

AKSARAY
İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

AKRAN ZORBALIĞI (1.ETKİNLİK)

Gelişim Alanı:	Sosyal Duygusal Gelişim
Yeterlik Alanı:	Kişiler Arası İlişkiler
Kazanım/Hafta:	Zorbalık türlerini tanır ve zorbalıkla nasıl başa çıkabileceğini öğrenir.
Sınıf Düzeyi:	Ortaokul
Süre:	40 dakika (1 ders saati)
Araç-Gereçler:	1- EK-1 (Bilgi Notu) 2- EK-2 (Durum Çalışmaları Örnekleri)
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık:	1- Etkinlikten önce sınıf oturma düzeni gruplara ayrılarak oturabilecekleri şekilde hazırlanmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	*Etkinlik: Beyin Fırtınası ve Tanışma* (5dk) 1- Aşağıdaki açıklama yapılarak etkinliğe başlanır. (<i>Sevgili öğrenciler; bugün sizlerle akran zorbalığıyla ilgili bir çalışma yapacağız. Akran zorbalığını tanımlamak ve farklı türlerini öğrenmek, zorbalık durumlarında nasıl tepki verileceğini ve neler yapılması gerektiğini anlamak için bir etkinlik yapacağız.</i>) 2- Öğretmen; öğrencilere "Zorbalık nedir?" sorusunu sorar ve öğrencilerin görüşleri alınarak 3-4 dakika beyin fırtınası yaptırılır. Beyin fırtınası sırasında öğrencilerin söyledikleri uygulayıcı tarafından tahtanın ilgili kısmına yazılır. 3- Beyin fırtınasından sonra şu açıklama yapılır: “Sevgili öğrenciler, zorbalık denilince aklınıza ilk gelen çağrışımların hepsini tahtaya yazdık.” şeklinde açıklama yapıldıktan sonra akran zorbalığıyla ilgili bilgi notunu referans alarak öğrencilerin bilgi eksikliğini tamamlar. (EK-1). *Etkinlik: Durum Senaryoları ve Rol Oynama* (25dk) 4- Öğretmen “şimdi akran zorbalığı ile ilgili bazı örnekler üzerine gruplara ayrılarak çalışma yapacağız” der. Öğrenciler 4-5 kişilik gruplara ayrılır. Her gruba EK-2’den bir senaryo verilir. “Her grup kendi senaryosunu okuyacak ve kısa bir canlandırma yapacak.

Önce olayın nasıl yaşandığını göstereceksiniz. Sonra aynı olayı, zorbalığı önleyecek şekilde tekrar canlandıracaksınız.”

5- Gruplar sırayla sahneye gelir:

- 1. Oynama: Zorbalığın yaşandığı hali.
- 2. Oynama: Çözüm yollarını içeren pozitif hali (ör: bir arkadaşın araya girmesi, öğretmene haber verilmesi, zorbalığa uğrayanın kendini güçlü bir dille ifade etmesi).

Her canlandırmadan sonra şu sorular sınıfa yöneltilir:

- Bu durumda neler oldu?
- Kimler nasıl etkilendi?
- Siz olsaydınız ne yapardınız?
- Zorbalığı önlemek için başka neler yapılabilir?

Böylece öğrenciler hem olayı yaşar hem de çözümü düşünür.

Sonuç ve Değerlendirme

- 6- Etkinlik sonunda, öğrencilerden etkinlik hakkında kısa bir geri bildirim alınabilir. Zorbalıkla karşılaşıldığında yapılması gerekenler (bir yetişkine bildirme, zorbalığa uğrayan kişiye destek olma, zorbalık yapmama) tekrar vurgulanır. Empati kurmanın ve birbirine saygılı davranmanın önemi anlatılır. Öğrencilerden, sınıf içinde ve dışında birbirlerine karşı nazik ve saygılı olmaları istenir.

Uygulayıcıya
Not:

Öğretmen etkinlik öncesinde tüm etkinliği okuyarak etkinliğe hazırlıklı olmalıdır. Özel

gereksinimli öğrenciler için;

1- Tüm ekler daha büyük puntoda hazırlanarak materyalde uyarlama yapılabilir. Somut materyallerle zenginleştirilerek çalışmalar yapılabilir. Örneğin kişisel alanlarda hulahop, ip kullanımı... vs

2- Gerekiyorsa ek okuma süresi verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir

3-Tartışma soruları basitleştirilerek öğrencilerin katılımları artırılabilir

1- EK-1 (Öğretmen Bilgi Notu)

Akran Zorbalığı Tanım: Akran zorbalığı, genellikle okullarda veya sosyal ortamlarda bir öğrenci veya grup tarafından diğer bir öğrenciye karşı tekrarlanan, kasıtlı olarak zarar verme davranışlarını ifade eder.

Bu tür zorbalık, fiziksel, sözel, sosyal veya siber zorbalık şeklinde ortaya çıkabilir.

1. Fiziksel Zorbalık: Vurma, itme, eşyalarını zarar verme gibi fiziksel saldırılar.

2. Sözel Zorbalık: Hakaret, alay etme, lakap takma gibi sözlü saldırılar.

3. Sosyal Zorbalık: Sosyal dışlanma, dedikodu yayma gibi duygusal zarar verme davranışları.

4. Siber Zorbalık: İnternet veya dijital platformlar üzerinden yapılan zorbalıklar, tehditler veya hakaretler.

Etkileri:

Kurban üzerinde uzun vadeli psikolojik etkiler (depresyon, anksiyete, düşük özgüven)

- Akademik başarıda düşüş
- Sosyal ilişkilerde zorluklar

Zorbalık yapan kişi üzerinde de uzun vadede olumsuz etkiler (antisosyal davranışlar, suç işleme eğilimi)

Akran zorbalığı, çocukların ve gençlerin sağlıklı gelişimi üzerinde önemli olumsuz etkiler yaratabilir.

Bu nedenle, hem önleme hem de müdahale stratejileri geliştirilerek bu tür davranışların azaltılması hedeflenmelidir.

Akran Zorbalığı ile Başa Çıkma Yöntemleri:

- **Dur Diyebilme:** Rahatsızlığını açıkça ifade et, güvenli beden duruşu sergile.
- **Kaçınma:** Fiziksel tehlike varsa ortamdan uzaklaş.
- **Görmezden Gelme:** Zorbanın davranışlarını önemsemediğini göster, ama görmezden gelemeyeceğin bir durumda bu durumu önemse ve destek al.
- **Akran Desteği:** Arkadaşlardan destek al, yalnız olmadığını göster.
- **Yetişkinlerden Yardım:** Gerektiğinde durumu güvenilir bir yetişkine bildir.
- **Olumlu Düşünme:** Olumsuz düşünceleri olumluya çevir, güçlü yönlerini öne çıkar. (olumsuz: bu zorbalık durumu hep bu şekilde sürecektir, olumlu: bu zorbalık durumuyla baş edebilirim, yardım isteyebilirim.)

EK-2 (Durum Çalışmaları Örnekleri)

1. Ahmet, görme problemi yaşadığı için gözlük kullanmaktadır. Arkadaşları sürekli olarak bu durumla alay ediyor.	2. Mehtap, sınıfta arkadaşları tarafından gruplara alınmıyor ve yalnız bırakılıyor.
3. Mahmut, sosyal medyada arkadaşları tarafından kötü yorumlar alıyor.	4. Zehra'nın çantası sürekli olarak sınıftaki bir öğrenci tarafından karıştırılıyor.
5. Eren teneffüste sürekli olarak arkadaşlarının kitabını alıp saklıyor.	6. Berna, sınıfta yeni olan bir öğrenciye takma isim takıyor ve bu isimle alay ediyor.
7. Sosyal medyada bir öğrenci hakkında asılsız söylentiler yayılıyor.	8. Fatih, teneffüste bir başka öğrenciyi sürekli itiyor.